

העונה הגלובלית וסיור צפון – משוב משתתפים

1. להלן תוצאות משוב העונה הגלובלית וסיור צפון קורס אשר מולא על ידי 33 מהלומדים במב"ל.
2. התייחסות מילוליות של משתתף מופרדת מרעותו באמצעות פסיק או נקודה-פסיק במידת הצורך.
3. הערכתם המשתתפים הבינלאומיים (4 משתתפים) צויינה במידה ונמצא הבדל משמעותי בין הערכתם לבין הערכת שאר המשתתפים.

מטלת הפתיחה

4-5	3	1-2	השאלה
גבוהה	בינונית	נמוכה	
			באיזו מידה
70%	15%	15%	תרמה מטלת הפתיחה ליצירת שפה משותפת לעונה הגלובלית?
70%	18%	12%	תרמה מטלת הפתיחה לכניסה לאווירה לימודית במב"ל?

4. התייחסויות מילוליות

רוב המשתתפים העריכו את כי המטלה תרמה להם בכניסה לשנת הלימודים האקדמית, כפי שעולה מההערכות המספריות והמילוליות: "תועלת בעיקר בהתנסות בכתיבה ובכניסה למסגרת לימודית, ספר מצוין, יוצר שפה אחידה גם אם אתה לא מסכים עם התוכן, העבודה הייתה חשובה לכניסה למסגרת, מטלת הפתיחה הייתה טובה ומקצועית וסייעה להיכנס לתחום המקצועי ולאווירה". חלק קטן מהמשתתפים הביעו ביקורת כלפי הספר שנבחן: "ספר שכתוב ברמה נמוכה, הספר אינו אקדמי".

סיור לאירופה

השאלה			
4-5 גבוהה	3 בינונית	1-2 נמוכה	
			באיזו מידה
94%	6%	0%	תרם הסיור ללימודיך במב"ל?
100%	0%	0%	תרם לך פרק הסיור הצוותי?
36%	48%	15%	תרם לך פרק הסיור המשותף בבריסל?
91%	9%	0%	שאלת מחקר הממוקדת תרמה ללמידתך את תפיסות הבטל"ם של המדינה בה ביקרת?
76%	12%	12%	תרם לך המנחה האקדמי בסיור (לקבוצות גרמניה וקפריסין)?
79%	15%	6%	משך ההכנה לסיור היה מותאם?
36%	55%	9%	תרמה להכנה הרצאתו של ד"ר שרון פרדו מאוניברסיטת בן גוריון?
52%	36%	12%	תרמה להכנה הרצאתו שגריר האיחוד האירופי?
39%	48%	12%	תרמה להכנה הרצאתו של מר אריאל שפרנצקי ממשד החוץ?

5. התייחסויות - לשימור

- ההערכה הגבוהה כלפי הסיור באירופה התבססה על שני מרכיבים מרכזיים :
- א. ההערכות – המשתתפים הרגישו כי ההערכות המשמעותיות לקראת הסיור הינה מפתח בהצלחת הסיור: "מפגשי טעינה והכנה- לתת זמן משמעותי להכנה, שלב הטעינה והפרק הצוותי, *Tour preparations were key. The entire tour for our small group was made on those preps. Without time to get into the details on a research question "would have provided minimal return on investment*." ניכר כי ההערכה הגבוהה של ההערכות לסיור אינה מבוססת על ההערכות כלפי הרצאות ההכנה במליאה, אשר הוערכו כנמוכות למעט בהערכתם של החניכים הבינלאומיים (75%).
- ב. עבודת צוות – "תהליך הלמידה הצוותי וגיבוש שאלת המחקר, הובלה צוותית מהווה פקטור מנצח. האחראיות להובלה ולתוצר הסופי מייצר

הכנה, העמקה, מחוייבות, העבודה הצוותית תורמת מאוד ללמידה, זמן עיבוד צוותי".

6. התייחסויות - לשיפור

ההתייחסות המילוליות לשיפור בסיור אירופה התמקדו בחלק של הסיור בבריסל. המשתתפים מתייחסים בעיקר למעבר משיטת הלמידה החדשנית של חקירה צוותית המבוססת על שאלת מחקר לשיטת למידה "מסורתית":

א. שאלת מחקר – "היה חסר החיבור של הסיור באיחוד האירופאי לשאלת מחקר. זו היתה השלמה מתבקשת. לבחון את שאלת המחקר מהיבט של הגורמים באיחוד האירופאי; נכון לייחד חלק ברמה הצוותית בו ממשיכים לעסוק בשאלת המחקר אל מול נציגי האיחוד האירופי ונטו, *For the brussels tour, it seemed broad scoped. A reserach question to guide the planning/desgn of the tour could provide a richer learning.*

ב. מליאה – "פיצול באיחוד האירופי ובנאטו לקבוצות יועיל יותר, המשכים בפרום מליאה פחות מאפשרים דיון ועיבוד. יש יתרון גדול לעבודה בקבוצות. לא דווקא בצוותים המקוריים כדי לגוון את הדעות ששומעים; *large class group environment was difficult to engage ; audiences - breakouts w/ small groups after presentations may be an answer*

ג. דעות ביקורתיות - "להביא מגוון דעות וקולות ולא להתמקד ולשמוע רק את הקולות הנעימים, הביקור באיחוד האירופי ובנאט"ו נטה לכיוון של הקשבה לשגרירים האוהדים את ישראל. יש מקום גם לשמיעת דעות נוספות, חסרים דוברים לעומתיים, *Some frank discussion about EU policy on Israel would have been useful*."

7. התייחסויות למנהלות והמענה הלוגיסטי

ההתייחסות כל המשתתפים למעטפת הלוגיסטית הינה גבוה מאוד: "מצויין, אין על הצוות הלוגיסטי תותחים, המנהלות והלוגיסטיקה פעלו נפלא, התנאים הפיסיים של הסיור היו טובים מאוד, ראוי לכל שבח, יישר כוח לכל העוסקים במלאכה, *excellent*."

שני נושאים שעלו לשיפור קשורים לטיסות – "פער משמעותי בהבנה האם ניתן לחזור ממקומות שונים באירופה, כביכול הערה קטנה אך הוביל לתחושות לא

Earlier scheduling and tickets could make touring with family opportunities easier (not sure we could have chosen a sight earlier unless the tour was later in the year)

ניתוח משנה של סיור אירופה לפי מדינות (הערכות בקטגוריות גבוהות)

השאלה	גרמניה	יוון	קפריסין	בריטניה
באיזו מידה				
תרם הסיור ללימודיך במב"ל?	100%	100%	89%	88%
תרם לך פרק הסיור הצוותי?	100%	100%	100%	100%
תרם לך פרק הסיור המשותף בבריסל?	20%	67%	44%	25%
באיזו מידה שאלת המחקר הממוקדת תרמה ללמידתך אתגר בטל"מי של המדינה בה ביקרת?	100%	100%	78%	88%
תרם לך המנחה האקדמי בסיור (לקבוצות גרמניה וקפריסין)?	80%	-	100%	-
באיזו מידה משך ההכנה לסיור היה מותאם?	80%	100%	89%	50%

8. ניכר כי הערכת תרומת הסיור בבריסל נמוכה יותר בקרב הקבוצות שסיירו בלב היבשת (גרמניה ובריטניה, 20% ו 25%), בהשוואה לקבוצות שסיירו בפאתי אירופה (יוון וקפריסין, 67% ו 44% בהתאמה).
9. הערכת המידה בה משך ההכנה לסיור היה מותאם נמוכה יותר משמעותית בקרב הקבוצה שסיירה בבריטניה.
10. התייחסויות מילולית

חלק מהמשתתפים שביצעו חקירה בקפריסין העלו ביקורת כלפי איכות היעד והמרחק של קפריסין מבריסל – "יש לשקול האם קפריסין באמת מאפשרת את מרחב הלמידה הנדרש, קפריסין יעד לא ראוי, נכון להחליף את קפריסין ביעד אחר, המרחק בין קפריסין לבריסל ייצר בזבוז זמן אדיר. ממליץ לייצר מדינות מחקר סביב העוגן בבריסל כדי למנוע בזבוז זמן, קפריסין - יום שלם הוקצה למעבר לאירופה. ממליץ לשקול יעד באירופה".

יום עיון אבות האומה

השאלה			
4-5	3	1-2	
גבוהה	בינונית	נמוכה	
			באיזו מידה
94%	6%	0%	ההרצאות ביום עיון אבות האומה היו איכותיות?
100%	0%	0%	ההרצאות ביום עיון אבות האומה אתגרו מחשבתית?

11. התייחסויות מילולית

שלושה נושאים מרכזיים עלו בהתייחסות המשתתפים :

- א. חשיבות היום - "חידש מאוד. החכמתי והעמקתי אל מול דמות חשובה שלא הכרתי, מעניין וחשוב. הרעיון והביצוע של פעילות יום האבות היתה ערכית, חשובה ועוצמתית, לא הכרתי את מוהליבר לפני כן, *Loved the breakout preps of one of the forefathers, very helpful as an international to deep dive one*"
- ב. משך יום העיון – חלק מהמשתתפים חשבו שהיום שהוקדש לנושא הינו מספק "הזמן המועט נוצל היטב, תמציתי, ממוקד וממצה", בעוד שאחרים חשבו שנדרש פרק זמן ארוך יותר לנושא – " לא ממצה. תחושה של שטחיות. מומלץ להוסיף עוד חצי יום לפחות, הנושא חשוב ומהווה בסיס לדיון בעונה הישראלית, *Seemed like a bit of a rush, to talk about forefathers, not sure more time is needed but maybe the discussion could be added into one of the Israeli Season classes*"
- ג. משך הדיון המסכם – "טענות קשות ככל שיהיו כגון אלו של יוסי בן ארצי ראוי שיאמרו באופן ראוי ובמקום בו יש יכולת שיח והתייחסות ולא כמחטף בסיום של סיכום יום, פרק הדיון בהובלת יוסי היה לא רלבנטי מבחינת זמן שנתר ובודאי למול התכנים הפוליטיים שנפתחו פעם ראשונה במליאה בפורום זה".

סיור צפון

השאלה	1-2	3	4-5
איכות ההכנה לסיור	נמוכה	בינונית	גבוהה
הסיור השיג את מטרותיו	9%	19%	72%
	3%	6%	91%

12. התייחסויות מילולית – לשימור

שלושה נושאים מרכזיים לשימור עלו בהתייחסות המשתתפים:

א. מגוון זוויות התבוננות, דעות ושיטות לימוד - "המגוון והפריסה הגיאוגרפית היו מעולים. שמחתי שלא התמקדו רק בנושאים בטחוניים, המגוון, הפאנלים, גורמים שמייצגים קשת רחבה של דיעות, פגישות עם ראשי מועצה מחוץ למשרדים (טבריה, מגידל שעמאס), מנעד רחב של ה'קשת הפוליטית', שיח בפאנלים, שילוב של אלמנטים חוויתיים (סיור מוסק, הסיור הרגלי ברכבת החיג'אזית), שיח מגוון, שילוב ולמידה הן בפן האזרחי והן בפן הצבאי. טיסה במסוק והכרת האזור ממעוף הציפור . *the scope of the tour which covered economics, social, and security aspects of national security* ." *was good*

ב. הכרות עם החברה האזרחית והשלטון המקומי - "מלמד מאוד על התחום העירוני והתכנוני וכן על מערכת היחסים בין האוכלוסיות השונות, מפגש עם מנהיגות מקומית ואזורית ממגזרים שונים וצורות התיישבות שונות, בפרט המפגש במגידל שמש, ההחלטה לצמצם את העיסוק בתחום הצבאי הייתה נכונה. *Meetings with town leaders—definitely keep the Majdal Shams trip*

ג. ההערכות - "סיור מלמד מאוד ומושקע. הורגש שהושקעה המון מחשבה, עבודה יסודית והכנה מדוקדקת של הסיור הביאו להצלחתו, השקעה רבה בתכנון ובביצוע, מאורגן, מתוכנן, רלוונטי, מגוון מאד".

13. התייחסויות מילולית – לשיפור

שלושה נושאים מרכזיים לשיפור עלו בהתייחסות המשתתפים:

א. עומס – "לטעמי מעט עמוס מדי, מייצר חוסר מיקוד ועייפות, הסיור עצמו היה עמוס מדי ומתיש, המופעים בסוף היום היו קשים להקשבה מרוב עייפות, הימים היו עמוסים מאוד, חסר זמן לשיח עם המרצה

Length... crushing to process all that ,ובעיקר בפאנלים, information daily, prep for the next day and get in some physical fitness in the morning. Please help teams temper trying to get 100% of everything they can think of into a couple The days were way too long. My classmates and I ,of days were surviving but not learning effectively by the end of the "second day

ב. זמן עיבוד - "זמן לעיבוד ושיח, הגדלת משכי העיבוד על חשבון תכנים, מיקוד עדיף על ריבוי, אין זמן מספק לעיבוד אישי של התכנים, הגדלת מדך הטעינה ומשך העיבוד שאחרי הסיור, חסר זמן עיבוד, cater team procesing time, maybe with focused questions for some of the sittings, for the team to discuss their views and on what they heard from the briefs, and to clarify the considerations "behind differing opinions if any

ג. למידה ביחס לנושאים נוספים - "חסרה בטעינה מפגש עם גורם ממשלתי שיסביר את עמדת הממשלה ביחס לאתגרי הצפון (היתה התמקדות אך ורק בהיבטי תכנון), חסרה התייחסות לנושא חקלאי, חסרה התייחסות למעמד משפטי של הגולן ואתגרים מדיניים הנובעים מכך".

שיטות הלימוד

4-5	3	1-2	השאלה
גבוהה	בינונית	נמוכה	
			באיזו מידה
76%	21%	3%	איכות הלימוד במסגרת המליאה גבוהה?
88%	12%	0%	איכות הלימוד בצוותים גבוהה?
61%	30%	9%	הינך מתמודד בצורה טובה עם היקף הקריאה?

14. התייחסויות מילולית

- ארבעה נושאים מרכזיים עלו בהתייחסות המשתתפים לשיטות הלימוד :
- א. איזון טוב בין למידה במליאה לבין מלידה בצוותים – "סבור שהיה איזון טוב בין הרצאות במליאה לתרגילים ועבודה בצוותים, השיטה הצוותית מייצר מחוייבות גדולה לתוצר סופי. השיטה במליאה מאפשרת החלפת דיעות. לכן הייתי משמר את היחס, ישנו איזון חשוב בין הצוות למליאה. יש לגוון מדי פעם בין הצוותים כי בסיור צפון גיליתי שאני לא ממש מכיר את כולם".
- ב. זמן רב יותר לעיבוד – "לעיתים חסר זמן עיבוד, זמן לשיח עם המרצה, לדעתי יש ערך רב לדיון קבוצתי ועיבוד אחרי הרצאה. חלק מזה נעשה בהפסקות אבל לא תמיד ולא מספיק, מה שנלמד במליאה - חשוב לשלב תרגילונים ומקום לשיח".
- ג. קריאה – "התאמת חומרי הקריאה למה שעובר בשיעור, כמות החומר לקריאה לקראת הקורסים הינם רבים ומקשים על עיכול החומר, העומס גבוה. חשוב לדייק את חומרי הקריאה, היקף הקריאה גדול מאוד והעבודות המתבקשות סמוכות אחת לשני. יחד עם זאת השיטה של קפה קריאה מאוד תורם לשיח ולהבנה, *Reading coffee a great idea*".
- ד. שיטות למידה נוספות – "יש להרחיב את השימוש בכלים רלוונטיים יותר כגון שיחות וידאו עם גורמים רלוונטיים מגוונים מהעולם, צפייה בקטעי וידאו / סרטים, *a tighter connection between lecturing, on the theoretical concept and illustration through case studies*".
- ה. אתגור אקדמי ואינטלקטואלי – "אשמח ליותר העמקה אקדמאית כמו ד"ר דורון נבות או דימה אדמסקי. לתת למב"ל עוד אתגור אקדמי, *Really consider backing off some of the lectures and ,allowing more time for reading and writing and thinking In my opinion, there is too much focus on networking in this course and not enough focus on learning. To reverse this, I would advocate for more reading, shorter class days, and "shorter breaks*

סביבת הלמידה

השאלה	1-2 נמוכה	3 בינונית	4-5 גבוהה
באיזו מידה			
מליאת מב"ל	3%	9%	88%
כיתת הצוות	3%	12%	85%
מזכירות התלמידים	3%	15%	82%
אתר הלמידה ב teams	15%	21%	64%
שירותי תרגום	0%	30%	70%
מענה לוגיסטי	0%	6%	94%
מזכירות משתתפים	3%	24%	73%
הקפיטריה	19%	25%	56%
נקיון	3%	9%	88%

15. התייחסויות מילולית

- ארבעה נושאים מרכזיים עלו בהתייחסות המשתתפים לסביבת הלמידה :
- א. שביעות רצון מהתשתית המאפשרת על מרכיביה השונים - "סך הכל מאפשר למידה איכותית, תנאי הלמידה טובים ומפנקים, יש אמצעים תומכים זמינים, תמיכה של צוות המלמד, האולמות ברמה טובה ומאפשרים לימוד נעים, מצוין, מב"ל מצוין עם המגבלות של השיפוץ".
- ב. בנושאים לשיפור בתחום התשתית עלו כיתות הצוות – "אקוסטיקה בכיתות צריכה שיפור, חדרי הצוותים מעט פחות טובים, בחדרי צוות יש נמלים, או פשפשים", והשירותים – "השירותים דורשים ניקיון ושיפוץ, השירותים מאחורי המליאה מלוכלכים ומדיפי ריח רע, באופן תמידי. השירותים הצמודים למליאה ממש מטונפים".
- ג. תרגום לבינלאומיים – "תקלות חוזרות בתרגום למשתתפים הבינלאומיים, איכות המיקרופון של המתרגמים בחדרי הצוות פוגמת ביכולת החברים הבינלאומיים להשתלב באופן מלא, Request more effort made to get English copies of the slides to the internationals. It can be very difficult to follow along via translation only and readable visual aids would help greatly".
- ד. למידה מתוקשבת - צריך וויפיי, Great environment overall, BUT allowing students to bring computers in seems almost necessary.

I found myself trying to leaf through my notebooks to find what instructors said in order to review and it takes forever to find. We live in a digital world and restricting the use of computers to some .but not all the students seems ridiculous

בהמשך לכך, ההערכה כלפי אתר הלמידה ב teams הינה בינונית-גבוהה (64%) והערכת הבינלאומיים הינה נמוכה (25%). יתכן כי נדרשת הכשרה טובה יותר למשתמשים בקורס הבא, בדגש על הבינלאומיים, על מנת לאפשר שימוש נוח ביכולות האתר המתקשב.

הערכה מסכמת

השאלה	1-2 נמוכה	3 בינונית	4-5 גבוהה
באיזו מידה			
התוכנית תואמת את ציפיותך?	9%	0%	91%
קיבלת בעונה הגלובאלית הקשר בינלאומי לאתגרי הבטל"ים?	12%	0%	88%

16. התייחסויות מילולית – לשימור

שני נושאים מרכזיים לשימור עלו בהתייחסות המשתתפים:

א. סיור אירופה כנקודת שיא וסיכום העונה – 'סיור חו"ל מוקדם, פלטפורמת סיור אירופה מוקדם ובצוותים לשימור, הסיור לאירופה היווה שיא איכותי לראות ולהרגיש, סיור אירופה כסיכום העונה הגלובלית, *the approach to let the team decide on the research questions and to Wonderful build from classes ,design their upload preparations to prep work for the tour to the tour itself. The Team efforts pulled .it ALL together for me as we focused on the research question*

ב. גיוון ועושר בתכנים – 'בכירות וגיוון מרצים, המרצים השונים יצרו תמונה רחבה, הנגיעה בכל עמודי הביטחון הלאומי הייתה טובה בסך הכל. לא הורגש שיסוד אחד קיבל עדיפות על פני אחרים, מגוון מרצים, תוכן עשיר, חשיבה מחוץ לקופסא בתכנון ובביצוע, האיכות והמגוון של המרצים האורחים".

17. התייחסויות מילולית – לשיפור

הסוגיה המרכזית לשיפור שהעלו המשתתפים הינה הגלובליות של העונה – "זו הייתה עונה גלובלית מנקודת מבט מאד לוקאלית, הגדלה משמעותית של הממד הגלובלי, יש להעמיק את המרכיב הגלובלי בעונה הגלובלית". המשתתפים העלו מגוון רעיונות שדרכם ניתן לשפר את מידת הגלובליות של העונה:

- א. לימוד באנגלית – "אני חושב שצריך לקיים את העונה הזו בשפה האנגלית, יש להבהיר טוב יותר לחניכים את חיוניות השליטה בשפה האנגלית לפני תחילת השנה ולוודא שניתן שירות המאפשר השתפרות. במצב זה נכון יותר שהעונה הגלובלית תתקיים באנגלית".
- ב. הרצאות מחו"ל – "הבאת דעות ומרצים לא ישראלים, איזון בין המרצים- יותר מרצים בינלאומיים, צריך מרצים ומומחים מהחוץ. לא מהארץ. ניתן גם ב VC, להביא דעות מבחוץ ולא רק מתוך ישראל, להביא יותר מרצים ודוברים זרים - להביא פרספקטיבות של מומחים לא ישראלים, *"Lectures should be given by more foreigners"*.
- ג. ידע ונקודות מבט של מעצמות גלובליות – "חסר הרצאות נוספות ביחס לסין וכן הודו, *not much was discussed on the other, strategic players such as Russia, China. Could at times use these countries to illustrate how the concepts taught are applied by these countries*".

18. התייחסויות מילולית לגיבוש ולפעילות החברתית

רוב המשתתפים חשים כי הגיבוש החברתי ברמת ההכשרה וברמה הצוותית מתרחש בצורה טובה - "הגיבושים החברתיים טובים, פשוט כיף. חשוב מאוד לגיבוש ולחברות, טוב מאוד, מבוצע היטב, האווירה הצוותית מעולה, מעולה תודה רבה רבה. שאפו על כל היוזמות. ניכר כי היה רצון ותשומת לב רבים בלייצר אוירה חברתית ולכידות. זה חשוב. תבורכו, *All is good, excellent, Loved the team and the activities. Critical for good team events and learning and I wouldn't change a thing*". על מנת להעצים את הגיבוש ביום-יום סבורים חלק מהמשתתפים כי ניתן ליצר הזדמנויות נוספות לחיבורים - צריך לערבב פעילויות בין צוותים, להחליף מקומות במליאה מעת לעת כדי לאפשר מפגש והיכרות טובים יותר

עם יותר אנשים, כדאי לאפשר ערבוב בין צוותים מדי פעם, כגון בקפה
קריאה. בסיוורים כדאי להותיר זמן בשעות סבירות, לשיח חופשי ומגבש".
19. בברכה,

ד"ר רום לירז, סא"ל
רע"ן מלו"פ